

Jak připravit předškoláka na 1. třídu

Vstup do školy je významným krokem v životě dítěte i celé rodiny. Dítě postupně přechází ze světa her do světa povinností, učí se fungovat v kolektivu, respektovat pravidla a autority a zvládat nové nároky. Smyslem předškolní přípravy není dítě „naučit číst a psát“, ale **rozvíjet dovednosti, které mu pomohou zvládnout školní začátky s jistotou a radostí.**

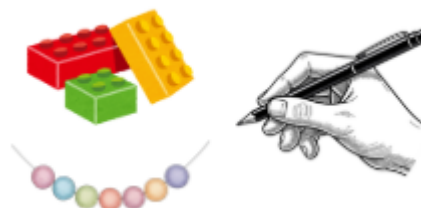
Velmi důležitá je podpora rodiny, klidný přístup, trpělivost a povzbuzování. Chvála a ocenění snahy jsou pro dítě mnohem účinnější než nátlak.

Rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky

Správný úchop psacího náčiní (tzv. špetkový úchop) je základem budoucího psaní. Ruku dítěte rozvíjíme přirozeně, hrou a běžnými činnostmi.

Doporučené aktivity:

- navlékání korálků, knoflíků, těstovin
- modelování z plastelíny, těsta nebo hlíny
- stříhání, lepení, trhání papíru
- kreslení, malování prstovými i klasickými barvami
- skládání z papíru (jednoduché origami)
- práce se stavebnicemi a mozaikami

Pomoci mohou i trojhranné pastelky nebo ergonomické nástavce na tužky.

Rozvoj zrakového vnímání

Zrakové vnímání je důležité pro rozlišování tvarů, písmen, čísel i orientaci na stránce.

Cvičení a hry:

- hledání stejných obrázků (pexeso, puzzle)
- přiřazování dvojic (zvíře – mláďe, předmět – využití)
- rozlišování barev a jejich odstínů
- porovnávání velikostí (velký × malý, dlouhý × krátký)
- hledání rozdílů na obrázcích
- skládání celku z částí

Rozvoj sluchového vnímání

Sluchové vnímání je klíčové pro porozumění řeči, výslovnost a pozdější čtení a psaní.

Aktivity:

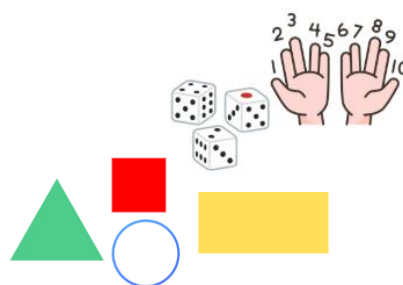
- poslouchání a rozpoznávání zvuků v okolí
 - určování směru a intenzity zvuku
 - rytmické hry (tleskání, dupání, říkanky)
 - slabikování slov
 - určování první a poslední hlásky ve slově (hra „Slovní fotbal“)
 - hra „Na Martěana“ (hláskování slov)
-

Rozvoj matematických představ

Předškolák by měl chápat základní pojmy, nikoli ovládat početní operace.

Rozvíjíme zejména:

- počítání předmětů do 10
- porovnávání množství (více × méně)
- třídění podle barvy, tvaru, velikosti
- řazení předmětů podle velikosti nebo pořadí
- orientaci v prostoru (před, za, vedle, nahore, dole)
- poznávání základních geometrických tvarů

Rozvoj řeči a myšlení

Řeč je základem komunikace i učení.

Jak pomoci:

- denně si s dítětem povídat o zážitcích
- podporovat vyjadřování ve větách
- rozšiřovat slovní zásobu
- pojmenovávat a popisovat předměty a situace
- číst si společně knihy a povídat si o nich
- rozvíjet všeobecný přehled (dny v týdnu, roční období, rodina)

V případě přetrvávajících obtíží s výslovností je vhodné konzultovat logopeda.

Rozvoj hrubé motoriky, sebeobsluhy a samostatnosti

Pohyb a samostatnost posilují sebedůvěru dítěte.

Podporujte:

- pohybové hry, sport, pobyt venku
- samostatné oblékání a obouvání
- hygienické návyky
- samostatné stolování
- drobné domácí práce
- péči o vlastní věci

Sociální dovednosti a citová zralost

Dítě by mělo postupně zvládat fungování v kolektivu.

Učíme dítě:

- spolupracovat a domlouvat se
 - respektovat pravidla
 - zvládat odloučení
 - vyrovnat se s neúspěchem
 - brát ohled na ostatní
 - používat základní společenské návyky (pozdrav, poděkování, omluva)
-

Seznam školní zralosti (orientační kontrolní přehled)

Následující seznam slouží jako **orientační pomůcka pro rodiče**. Nejde o test ani hodnocení dítěte – pomáhá pouze zmapovat oblasti, ve kterých se dítěti daří, a kde může potřebovat více podpory.

Tělesná a pohybová zralost

- zvládá chůzi, běh, skok, udrží rovnováhu
- má dostatečnou výdrž při běžných činnostech
- je pohybově obratné a koordinované

Jemná motorika a grafomotorika

- drží tužku přiměřeně a uvolněně
- zvládá kreslit jednoduché tvary a postavy
- umí stříhat podle čáry, lepit, navlékat
- zvládá zapínání knoflíků, zipů, zavazování tkaniček (nebo je na dobré cestě)

Zrakové vnímání

- pozná a pojmenuje základní barvy
- rozliší tvary a velikosti
- najde rozdíly na obrázcích
- složí puzzle nebo obrázek z částí

Sluchové vnímání a řeč

- správně vyslovuje většinu hlásek (případně je v péči logopeda)
- rozliší první a poslední hlásku ve slově
- zvládá slabikovat jednoduchá slova
- rozumí instrukcím a dokáže je splnit

Rozumové schopnosti a myšlení

- orientuje se v pojmech dnes × zítra, ráno × večer
- chápe základní souvislosti a vztahy
- dokáže se krátce soustředit na úkol
- dokončí započatou činnost

Matematické představy

- počítá předměty alespoň do 10
- porovnává množství (více × méně)
- třídí předměty podle barvy, tvaru, velikosti
- orientuje se v prostoru (nahore, dole, před, za)

Sebeobsluha a samostatnost

- samostatně se obléká a svléká
- zvládá osobní hygienu
- samostatně se nají
- stará se o své věci

Sociální a citová zralost

- zvládá odloučení od rodičů
- respektuje autoritu dospělého
- dokáže spolupracovat s ostatními dětmi
- zvládá drobný neúspěch
- umí požádat o pomoc

Pracovní návyky

- vydrží u činnosti alespoň 10–15 minut
 - řídí se pravidly
 - dokončuje úkoly
 - přijímá pochvalu i upozornění
-

Kdy a proč se obrátit na mateřskou školu nebo PPP

Pokud si rodiče nejsou jistí, zda je dítě na vstup do školy zralé, je **zcela v pořádku vyhledat odbornou pomoc**. Včasná podpora může dítěti výrazně usnadnit školní začátky.

Konzultace s mateřskou školou

Učitelky v mateřské škole dítě dlouhodobě pozorují v kolektivu a při různých činnostech. Mohou rodičům nabídnout:

- zpětnou vazbu k vývoji dítěte v jednotlivých oblastech,
- doporučení, na co se zaměřit v domácí přípravě,
- návrh, zda je vhodné uvažovat o dalším odborném vyšetření.

Pedagogicko-psychologická poradna (PPP)

PPP poskytuje odborné vyšetření školní zralosti a připravenosti. Vyšetření je **bezplatné** a probíhá se souhlasem rodičů.

PPP může:

- komplexně posoudit školní připravenost dítěte,
- doporučit podpůrná opatření,
- navrhnout vhodný způsob nástupu do školy,
- doporučit případný odklad školní docházky.

Vyšetření v PPP je vhodné zejména tehdy, pokud:

- má dítě výrazné obtíže v některé oblasti (řeč, pozornost, motorika, sociální chování),
- je vývoj dítěte nevyrovnaný,
- má rodič nebo učitelka dlouhodobé pochybnosti o školní zralosti,
- dítě působí výrazně nezrale nebo naopak velmi přetíženo.

Závěrem

Každé dítě se vyvíjí vlastním tempem. Důležité je vytvořit mu **bezpečné a podporující prostředí**, kde se může učit s radostí. Pokud máte pochybnosti o školní zralosti dítěte, je vhodné obrátit se na učitelky v mateřské škole nebo na pedagogicko-psychologickou poradnu.

Příprava na školu by měla být přirozenou součástí každodenního života – formou hry, rozhovorů a společných chvil. Mějte ze svých dětí radost a užíjte si toto období jako společnou cestu k novému začátku.